

Obrazac BPP_PT

- **Redak R 11101: Obrasci zaprimljeni u Banci** – radi li se u ovom slučaju o svim obrascima podnesenim za terećenje transakcijskog računa (nije precizno objašnjeno o kojim se obrascima radi jer se u praksi pojavljuje samo HUB 1 i HUB 1-1, a govori se o terećenju računa, što bi podrazumijevalo svako terećenje, a ne samo ona na osnovi navedenih obrazaca)?

Odgovor: U redak *R 11101: Obrasci zaprimljeni u Banci* upisuju se podaci o platnim transakcijama izvršenim na teret transakcijskih računa u Banci na osnovi naloga za plaćanje koji su podneseni od imatelja računa na obrascima platnog prometa koje je Banka zaprimila preko svoje poslovne mreže. Podsjećamo na odredbe Odluke o nalogima za plaćanje kojima se propisuju obvezni elementi (sadržaj) obrazaca platnog prometa, ali ne i izgled tih obrazaca. Nadalje, na temelju odredaba Odluke o nalogima za plaćanje Banka može urediti izgled (formu) obrazaca u svrhu provođenja plaćanja na teret transakcijskih računa u Banci prema svojim potrebama, te se u ovaj redak upisuje podatak o svim bezgotovinskim transakcijama izvršenim na teret transakcijskih računa bez obzira o kakvim je obrascima riječ.

- **Redak R 12100: Sudska rješenja, rješenja upravnih tijela i javnih ustanova** – pored opisanog sadržaja podatka, mogu li se uključiti i svi ostali povrati/terećenja transakcijskih računa kao što su povrati više uplaćenih mirovina, povrat u slučaju smrti korisnika mirovine, troškovi utuženja, povrati više uplaćenih plaća i sl. – u praksi se pojavljuje evidentiranje pogrešno usmjerenih uplata, što se naknadno utvrdi, i ovisno o ugovornom odnosu ili instrukciji klijenta račun se tereti iniciranjem naloga ili parametriziranom transakcijom.

Odgovor: U redak *R 12100: Sudska rješenja, rješenja upravnih tijela i javnih ustanova* upisuju se podaci o broju sudskih rješenja, rješenja upravnih tijela i javnih ustanova te podaci o broju platnih transakcija izvršenih na teret transakcijskih računa u Banci na osnovi naloga za plaćanje podnesenih od Banke na temelju njezinih zakonskih ovlasti, a u svrhu naplate zaprimljenih rješenja nadležnih sudskih i upravnih tijela te javnih ustanova.

Ako Banka na temelju ugovornog odnosa s klijentom Banke tereti transakcijski račun klijenta Banke, tada se podaci o platnim transakcijama evidentiraju u redak *R 13900: Ostale ugovorne ovlasti*.

Primjerice, ako se povrati više uplaćenih sredstava (plaća, mirovina i sl.) izvršavaju na osnovi naloga za plaćanje podnesenih od Banke na temelju ugovornog odnosa Banke i klijenta Banke, podaci o platnim transakcijama evidentiraju se u redak *R 13900: Ostale ugovorne ovlasti*. Ako Banka provodi terećenje transakcijskog računa u Banci na temelju svojih zakonskih ovlasti, a u svrhu naplate zaprimljenih nadležnih sudskih rješenja i rješenja upravnih tijela te javnih ustanova, tada će se podaci o platnim transakcijama evidentirati u redak *R 12100: Sudska rješenja, rješenja upravnih tijela i javnih ustanova*.

- **Redak R 12401: Čekovi zaprimljeni u Banci** – u praksi se naplata čekova obavlja podnošenjem specifikacije s većim brojem čekova, od čega se najčešće više njih odnosi na jedan transakcijski račun klijenta. Da li se broji svaki ček na teret transakcijskog računa (što se u praksi primjenjuje), ili broj specifikacija (što je nemoguće jer se terećenje računa kao što sam i

navela obavlja prema izdanom čeku)? U praksi se terećenje najčešće obavlja s datumom primitka specifikacije.

Podrazumijeva li se ako su čekovi zaprimljeni u poslovnoj mreži banaka, da se isključivo radi o gotovinskim isplatama na teret računa klijenta?

Ako su podnositelji specifikacija trgovci, radi li se o terećenju transakcijskog računa po nalogu treće strane ili je to nebitno? U praksi se opet pojavljuje da se specifikacije čekova od strane trgovaca i banaka zaprimaju u bankama i Fini, čini mi se da je nebitno gdje se zaprimaju: ako je Fina, to je ugovorni odnos, nejasno je kako se broje? Precizno definirane programske podrške prepoznaju terećenje računa svake strane, bilo da se radi o servisu koji banka koristi ili terećenje obavlja sama banka.

Odgovor: U redak *R 12401: Čekovi zaprimljeni u Banci* obrasca BPP_PT upisuju se podaci o čekovima koji su podneseni na isplatu od imatelja računa i naplaćeni na teret transakcijskih računa u Banci. Odnosno u redak *R 12401* upisuju se podaci o svakom naplaćenom čeku na teret transakcijskog računa klijenta u Banci. Skrećemo pozornost da se ne upisuju podaci o čekovima na osnovi kojih je izvršena isplata gotovog novca.

Čekovi koje je Banka zaprimila i na temelju kojih je izvršila isplatu gotovog novca na teret transakcijskih računa poslovnih subjekata ili građana, smatraju se gotovinskom isplatom.

Ako su podnositelji specifikacija trgovci, podaci o broju čekova i o platnim transakcijama izvršenim na teret transakcijskih računa u Banci radi njihove naplate evidentiraju se u retku *R 12401: Čekovi – zaprimljeni u Banci*.

Ako su čekovi podneseni na isplatu od imatelja i naplaćeni na teret transakcijskih računa u Banci, a koje je Banka zaprimila preko treće strane s kojom ima ugovorni odnos (npr. Fina), podaci o platnim transakcijama evidentiraju se u retku *R 12402: Čekovi – zaprimljeni preko treće strane*. Napominjemo da je treća strana institucija koja na temelju ugovora s bankom obavlja poslove platnog prometa u ime i za račun Banke.

- **Razlika između direktnoga debitnog transfera i trajnog naloga – Da li je razlika samo u dostavi podataka? U praksi trajni nalog je ugovorni odnos banke i klijenta za određenu vrstu terećenja (na primjer, TV pretplatu), a kod direktnog transfera davatelj usluge, ovisno o ugovoru s bankom i klijentom, dostavlja medij ili popis terećenja računa klijenata (na primjer, obustave HZMO, struja, plin i sl.).**

Odgovor: Direktni debitni transfer je ugovorni odnos između imatelja transakcijskog računa i Banke, kojim imatelj transakcijskog računa kao platitelj odobrava Banci da na teret njegova transakcijskog računa provede plaćanje na osnovi naloga za plaćanje izdanog od strane primatelja sredstava (npr. plaćanje po nalogu primatelja za potrošnju električne energije, vode i sl.).

Trajni nalog je ugovorni odnos između imatelja transakcijskog računa i Banke, kojim imatelj transakcijskog računa kao platitelj odobrava Banci da ispostavi nalog za plaćanje na teret njegova transakcijskog računa i provede plaćanje u određenom iznosu u korist određenog primatelja (oplata rate kredita, plaćanje TV pretplate i sl.).

Slijedom navedenoga, razlika između direktnoga debitnog transfera i trajnog naloga je u tome što kod direktnoga debitnog transfera Banka provodi plaćanje na osnovi naloga za plaćanje izdanog od primatelja sredstava (davatelja usluge) i dostavljenog Banci, a kod trajnog naloga Banka ispostavlja nalog i provodi

plaćanje u ime imatelja računa u određenom iznosu u korist određenog primatelja.

Obrazac GPP_PT

- **Redak R 23000: *Isplate na teret Banke* – kako je moguća isplata gotovine na teret računa banaka za bezgotovinsko poslovanje ili je izostalo nabranje gotovinskih računa?**

Odgovor: Pod pojmom *Isplate na teret Banke* podrazumijevaju se isplate gotovog novca izvršene na osnovi isplatnog naloga na teret transakcijskih računa same Banke (internih računa Banke) koje je ona otvorila kod sebe za potrebe obavljanja svoga poslovanja.

Transakcijski računi same Banke (interni računi Banke) su računi vrste: "10", "13", "14" i "15".

Ako je Banka za svoje potrebe otvorila neke druge vrste računa preko kojih prati uplate/isplate gotovog novca, tada Banka podatke o tim platnim transakcijama prikazuje u obrascu GPP_PT.

Napominjemo da obrazac GPP_PT sadrži podatke o izvršenim uplatama i isplatama gotovog novca evidentiranim na transakcijskim računima platnog prometa ili na drugim računima kojima se Banka koristi za evidentiranje prometa gotovog novca.

- **Budući da Banka svojim klijentima omogućava podizanje gotovine na POS uređajima, da li se takve transakcije uvrštavaju u obrazac GPP_PT i ako da, u koju poziciju? Sada je isplata gotovine preko POS uređaja moguća u Hrvatskoj pošti i Fini. Banka nema sklopljen ugovor kojim bi se regulirala isplata gotovine preko POS-a ni s jednom od navedenih kuća, ali mogućnost podizanja gotovine proizlazi iz činjenice što vlasnik koji ima debitnu karticu koju podržava POS (npr. Visa, Cirrus), može podići gotovinu na isplatnom mjestu na kojem se nalazi POS bez obzira tko je vlasnik POS-a.**

Odgovor: Ako je klijentima Banke omogućeno podizanje gotovine pomoću debitne kartice na POS uređajima u Hrvatskoj pošti, koja gotovinske platne transakcije obavlja u ime i za račun Hrvatske poštanske banke, podatke o izvršenim isplatama preko POS-a evidentirat će Hrvatska poštanska banka u obrascu GPP_PT kao isplate klijentima drugih banaka u redcima R 22001: *Isplate klijentima drugih banaka – građani* i R 22002: *Isplate klijentima drugih banaka – poslovni subjekti*.

Ako je klijentima Banke omogućeno podizanje gotovine na POS uređajima u poslovnim jedinicama Fine, a vlasnik POS uređaja je banka koja osigurava gotovinu za isplatu, podatke o tim platnim transakcijama iskazat će ona banka koja je osigurala gotovinu za isplatu i prikazati ih u obrascu GPP_PT kao isplate klijentima drugih banaka preko treće strane.

- **Da li čekove unovčene u Hrvatskoj pošti Banka treba tretirati kao bezgotovinsku ili gotovinsku transakciju?**

Isplata gotovog novca na osnovi čeka (unovčavanje čeka) smatra se gotovinskom transakcijom i u skladu s tim podatke o izvršenoj isplati na osnovi

čeka podnesenog na naplatu upisivat će ona banka koja je izvršila isplatu, i to u odgovarajući redak obrasca GPP_PT ovisno o tome je li isplata izvršena klijentu Banke ili klijentu druge banke, odnosno, prema mjestu isplate, ovisno o tome je li isplata izvršena u Banci ili preko treće strane.

- **Transakcije gotovinskih uplata u korist klijenta druge banke (pravne ili fizičke osobe) Banka obrađuje putem obrasca HUB 1 (bivše opće uplatnice) i tu transakciju prikazuje u obrascu GPP_PT na poziciji 12001 ili 12002. Budući da banka provodi takve transakcije preko NKS-a, je li ispravno takve transakcije prikazivati i u obrascu BPP_PT na poziciji 14000: *Platne transakcije po internim računima Banke?***

Odgovor: Gotovinske uplate u korist klijenta druge banke evidentiraju se u obrascu GPP_PT u redcima R 12001: *Uplate klijenata drugih banaka – građani* ili 12002: *Uplate klijenata drugih banaka – poslovni subjekti*.

Budući da Banka plaćanje primatelju obavlja platnom transakcijom na teret svoga internog računa, a u korist računa primatelja sredstava, Banka će provedenu transakciju evidentirati u obrascu BPP_PT u retku R 14000: *Platne transakcije po internim računima Banke*.

- **Vezano za pozicije 22001 i 22002 isplate klijentima drugih banaka na bankomatima u vlasništvu Banke – Banka ne može iz transakcija znati je li riječ o karticama u vlasništvu građana ili pravnih osoba. Naime, sve sa čim banka raspolaze je BIN (Bank identification number) iz kojeg se ne vidi je li vlasnik kartice pravna ili fizička osoba. Isto tako kod Visa kartica nije moguće razlikovati debitne od kreditnih kartica, pa tako ne možemo razdvojiti transakcije na osnovi debitnih od transakcija na osnovi kreditnih kartica. Ovaj problem ne bi trebala imati samo naša banka, nego i ostale banke jer to proizlazi iz načina poslovanja koji definiraju Visa i Europey.**

Odgovor: Ako Banka ne može iz transakcija na osnovi kojih je provedena isplata klijentima drugih banaka na bankomatima u vlasništvu Banke razlikovati isplate građanima od isplata poslovnim subjektima, tada će Banka podatak o isplati gotovog novca iskazati samo u retku R 22000: *Isplate klijentima drugih banaka – ukupno*.

U tom slučaju u retke R 22001: *Isplate klijentima drugih banaka – građani* i R 22002: *Isplate klijentima drugih banaka – poslovni subjekti* Banka nije obavezna upisivati te podatke. Napominjemo da tada ne vrijedi pravilo da se u R 22000 upisuje zbroj vrijednosti iz R 22001 i R 22002 kako je navedeno u Odluci.

Ako Banka ne može razlikovati kod Visa kartica je li riječ o debitnoj ili kreditnoj kartici, predlažemo da u retku R 22000 iskazuje podatke za sve platne transakcije koje se odnose na Visa kartice bez obzira jesu li one debitne ili kreditne.

Obrazac KP_KPZ

- **Redak R 10000: POS (EFTPOS) – obuhvaćaju li se njime podaci za EFTPOS terminale koji su u vlasništvu Fine, jer je Banka "acquiring institution".**

Odgovor: U redak R 10000: POS (EFTPOS) upisuju se podaci o broju transakcija izvršenih platnim karticama na POS (EFTPOS) uređajima čiji je vlasnik Banka/Kartična kuća. Prema tome, podaci o broju transakcija izvršenih platnim karticama na POS (EFTPOS) uređajima koji su u vlasništvu Fine ne evidentiraju se u redak R 10000: POS (EFTPOS).

Ostalo

- Pitanje: Da li je potrebno iskazivati podatke o izvršenim uplatama i isplatama po štednim knjižicama i oročenim sredstvima?

Odgovor: Podatke o izvršenim uplatama/isplatama gotovog novca po štednim knjižicama odnosno po osnovi oročenih sredstava potrebno je evidentirati u obrazac GPP_PT kao Uplate u korist računa Banke (redak R 13000) odnosno kao Isplate na teret računa Banke (redak R 23000).

Bezgotovinske platne transakcije koje se provode na teret transakcijskih računa platnog prometa (računa građana, poslovnih subjekata ili na teret internih računa Banke), bez obzira o svrsi izvršenja plaćanja (npr. prijenos sredstava na račun oročene štednje) evidentiraju se u odgovarajuća polja u obrascu BPP_PT.